

NCLA 2025

หนังสือรวมบทความย่อ

Book of Abstracts
NCLA2025

“ภาพสะท้อนของงานภูมิสถาปัตยกรรม
ที่ต้องผสมผสานกลมกลืนไปกับบริบท
และสาขาวิชาชีพต่างๆ”

การประชุมวิชาการด้านภูมิสถาปัตยกรรม ครั้งที่ 8 ประจำปี 2568
(The 8th National Conference on Landscape Architecture 2025)

วันพฤหัสบดีที่ 1 พฤษภาคม 2568
ณ ชาเลนเจอร์ฮอลล์ อิมแพ็ค เมืองทองธานี

หนังสือรวมบทความย่อ

(Book of Abstracts)

NC LA 2025

การประชุมวิชาการด้านภูมิสถาปัตยกรรม ครั้งที่ 8
(The 8th National Conference on Landscape Architecture 2025)

วันพฤหัสบดีที่ 1 พฤษภาคม 2568
ณ ชาเลนเจอร์ฮอลล์ อิมแพ็ค เมืองทองธานี

จัดทำโดย

ภาควิชาภูมิสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ร่วมกับ

คณะกรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปาณิทัต รัตนวิจิตร	ประธานคณะกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.ม.ล.วุฒิพงษ์ ทวีวงศ์	คณะกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.ศนิ ลิ้มทองสกุล	คณะกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.สีกิต ดวือนอนโต อริฟวิโดโด	คณะกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวพร ศักดิ์ศรี	คณะกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนาศรี สัมพันธ์รักษ์ เพ็ชรยิ้ม	คณะกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นัฐศิพร แสงเย็น	คณะกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรอำไพ สามขุนทด	คณะกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาทิตย์ ลิ้มปิยากร	คณะกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พุดตาน จันทรางกูร	คณะกรรมการ
อาจารย์กฤษดา ประเสริฐสิทธิ์	คณะกรรมการ
นางสาวสิริรินทร์ มนตรีมุข	คณะกรรมการ
นายภูริทัศน์ คมนอนันต์	ผู้ออกแบบกราฟฟิก
นางสาวสุวิจนา สวัสดิ์วงศ์	คณะกรรมการและเลขานุการ

กองบรรณาธิการ

บรรณาธิการบริหาร

รองศาสตราจารย์ ดร.ศนิ ลิ้มทองสกุล	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร.ม.ล.วุฒิพงษ์ ทวีวงศ์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาทิตย์ ลิ้มปิยากร	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.สีกิต ดวือนอนโต อริฟวิโดโด	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนาศรี สัมพันธ์รักษ์ เพ็ชรยิ้ม	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรอำไพ สามขุนทด	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นัฐศิพร แสงเย็น	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาทศกัณฐ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวพร ศักดิ์ศรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นัฐศิริ แสงเย็น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปาณิทัต รัตนวิจิตร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พุดตาน จันทรางกูร
อาจารย์กฤษฎา ประเสริฐสิทธิ์
รองศาสตราจารย์ ดร.นวนัฐ โอศิริ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณวรงค์ สุริยจันทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกวลี สุธีธร
อาจารย์ ดร.วิภากร ธรรมวิมล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุวัฒน์ การลัก
รองศาสตราจารย์ รมย์ชลิรดา ด่านวันดี
อาจารย์ ดร.ทำเนียบ อุฬารกุล
อาจารย์ ดร.ดนัย หายตะคุ
รองศาสตราจารย์ ดร.กษมา พลกิจ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัมพิกา อ่ำลอย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรสิทธิ์ ตันตินิพันธุ์กุล
รองศาสตราจารย์ ดร.พิพัฒน์ เสนานนท์
รองศาสตราจารย์ ดร.ชุมเขต แสงเจริญ
รองศาสตราจารย์ ภาวิณี สิริสาส์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อลิษา สหวัชรินทร์
รองศาสตราจารย์ ดร.ชัยสิทธิ์ ด้านกิตติกุล
รองศาสตราจารย์ ดร.รุจิโรจน์ อนามัยบุตร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินีนารถ ศุกลรัตน์เมธี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติกา กิตติประสาร
อาจารย์ ดร.สุพิชฌาย์ เมืองศรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธิติพันธุ์ ตรีตระกูล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำนาจ จำรัสจรรณผล

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
มหาวิทยาลัยแม่โจ้
มหาวิทยาลัยแม่โจ้
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร
มหาวิทยาลัยศิลปากร
มหาวิทยาลัยศิลปากร
มหาวิทยาลัยศิลปากร
มหาวิทยาลัยศิลปากร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

คำนำ

การประชุมวิชาการด้านภูมิสถาปัตยกรรม ครั้งที่ 8 (The 8th National Conference on Landscape Architecture 2025: NCLA 2025) เป็นโครงการความร่วมมือของสมาคมภูมิสถาปนิกประเทศไทย ร่วมกับภาคีเครือข่ายวิชาการภูมิสถาปัตยกรรมจากสถาบันการศึกษา 10 แห่ง ที่มีการเรียนการสอนในสาขาวิชาภูมิสถาปัตยกรรม เพื่อสร้างพื้นที่แลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์ระหว่างนักวิชาการ ผู้ประกอบวิชาชีพ และผู้สนใจทั่วไป ภายใต้แนวคิด "Landscape et al. (2025)" ซึ่งนำเสนอมุมมองใหม่ในการบูรณาการศาสตร์แห่งภูมิสถาปัตยกรรมกับมิติอื่น ๆ ของสังคมร่วมสมัย

ในยุคที่โลกเผชิญความท้าทายด้านสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงของสังคมเมืองอย่างรวดเร็ว ภูมิสถาปัตยกรรมได้ก้าวขึ้นมาเป็นบทบาทสำคัญในการเชื่อมโยงมิติทางสังคม สิ่งแวดล้อม และเศรษฐกิจเข้าด้วยกัน แนวคิด "et al." สะท้อนถึงธรรมชาติแห่งการบูรณาการสหวิทยาการที่เป็นหัวใจของศาสตร์ด้านภูมิสถาปัตยกรรม ในปัจจุบัน การประชุมวิชาการครั้งนี้มุ่งนำเสนอมุมมองที่หลากหลาย ตั้งแต่การออกแบบพื้นที่ที่ส่งเสริมสุขภาพกายและจิตใจ การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพและการฟื้นฟูพื้นที่เสื่อมโทรม การออกแบบเพื่อรับมือกับปัญหาน้ำท่วมและภัยแล้ง การอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมและการผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการออกแบบสมัยใหม่ การพัฒนาภูมิทัศน์เกษตรกรรมและพื้นที่อาหารในเมือง ไปจนถึงการพัฒนาพื้นที่สาธารณะที่ตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของผู้ใช้งาน และการบริหารจัดการพื้นที่อย่างยั่งยืน

การประชุมวิชาการครั้งนี้ได้รับความร่วมมือจากนักวิชาการ นักวิจัย นักศึกษา และภูมิสถาปนิกทั้งภาครัฐและเอกชน ทางภาควิชาภูมิสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในฐานะเจ้าภาพ ขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์องค์ความรู้ และหวังว่าการประชุมครั้งนี้จะเป็นพื้นที่แห่งการเรียนรู้และแรงบันดาลใจในการพัฒนางานภูมิสถาปัตยกรรมเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปาณิทัต รัตนวิจิตร
ประธานจัดงานการประชุมวิชาการด้านภูมิสถาปัตยกรรม ครั้งที่ 8

กำหนดการ

การประชุมวิชาการ ด้านภูมิสถาปัตยกรรม ครั้งที่ 8 (NCLA 2025)

วันพฤหัสบดีที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2568 ณ ชาเลนเจอร์ ฮอลล์ อิมแพ็ค เมืองทองธานี

เวลา	กิจกรรม	สถานที่
10.00 – 10.30 น.	ลงทะเบียน (เวทีกลาง งานสถาปนิก 68)	ชาเลนเจอร์ ฮอลล์
10.30 – 10.35 น.	พิธีเปิดงาน	
10.35 – 12.00 น.	เสวนา เรื่อง พื้นที่เพื่อความเป็นอยู่ที่ดี: เมื่อการออกแบบผสานอยู่ในชีวิตประจำวัน Well-being in everyday landscapes: Where design meets daily living วิทยากร โดย - ผศ.ดร.ธนาศรี สัมพันธ์รักษ์ เพ็ชรยิ้ม จาก คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ม.เกษตรศาสตร์ - คุณศิริวิทย์ รื้อบำรุง จาก Little Tree Landscape - คุณประพันธ์ นภาวงศ์ดี จาก บริษัท ฌมา จำกัด ดำเนินการเสวนา โดย ผศ.ปานิทัต รัตนวิจิตร	
13.00 – 16.00 น.	การนำเสนอผลงานวิชาการ	ห้อง Jupiter 8 และ Jupiter 10
16.00 – 16.10 น.	ปิดการประชุม	ห้อง Jupiter 8

กำหนดการนำเสนอผลงานด้วยวาจา (ห้องย่อย)

ห้อง Jupiter 8 ชาเลนเจอร์ ฮอลล์ (กลุ่มด้านการจัดการน้ำ และวัฒนธรรม)

ลำดับ	ชื่อบทความ	ชื่อเจ้าของบทความ	เวลา
ลงทะเบียนเข้าร่วมงาน			12.45 – 13.15
พิธีกรกล่าวเปิดการประชุมและชี้แจงรายละเอียดการนำเสนอผลงานทางวิชาการ			13.15 – 13.20
1	จากวิสัยทัศน์สู่ความเป็นจริง: ความท้าทายในการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางภูมิทัศน์- ภูมิทัศน์ศึกษาการจัดการ "ทางน้ำ" ในกรุงเทพมหานคร	อ.ดร. วณิดา หนู่มสุข	13.20 – 13.40
2	ฉากทัศน์การคาดการณ์อนาคตแนวโน้มการจัดการน้ำฝนในเขตเมืองอย่างยั่งยืนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	นายณธายุ ชวพัฒน์โยธา	13.40 – 14.00
3	การวางแผนภูมิวิสัยทัศน์เพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งภูมิทัศน์วัฒนธรรมวิถีชีวิตริมน้ำ ปทุมธานี	นายกิตติภพ การกุล	14.00 – 14.20
4	แนวทางการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการออกแบบภูมิสถาปัตยกรรมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาชุมชนเมืองคอง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	ผศ.ดร. อัมพิกา อ่ำลอย	14.20 – 14.40
พักรับประทานอาหารว่าง			14.40 – 14.55
5	ปลูกพลังปากคลองตลาดด้วยศิลปะแสงไฟอินเทอร์แอคทีฟของยามบูชา	นางสาวปวันรัตน์ อ่ำชา นายณัติพัฒน์ ตรีอินทอง นางสาววิภาดา เนื้อทอง	14.55 – 15.15
6	การศึกษาเพื่อทำความเข้าใจพื้นที่อาหารและเกษตรกรรมเมืองเพื่อความมั่นคงทางอาหารของกรุงเทพมหานคร	ผศ. นันทชัย ไตรรัตน์วงศ์	15.15 – 15.35
ปิดการประชุม มอบประกาศนียบัตรแก่ผู้นำเสนอผลงานและถ่ายภาพร่วมกัน			15.35 – 16.10

กำหนดการนำเสนอผลงานด้วยวาจา (ห้องย่อย)

ห้อง Jupiter 10 ชาเลนเจอร์ ฮอลล์ (กลุ่มด้านพื้นที่สาธารณะ)

ลำดับ	ชื่อบทความ	ชื่อเจ้าของบทความ	เวลา
ลงทะเบียนเข้าร่วมงาน			12.45 – 13.15
พิธีกรกล่าวเปิดการประชุมและชี้แจงรายละเอียดการนำเสนอผลงานทางวิชาการ			13.15 – 13.20
1	การออกแบบภูมิสถาปัตยกรรมเชิงชีวสัมพันธ์ เพื่อส่งเสริมความยืดหยุ่น และยั่งยืน: กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต	ผศ. สุภณัฐ เดชนิรัติศัย	13.20 – 13.40
2	พื้นที่สาธารณะระหว่างอาคารที่สะท้อนวัฒนธรรม และสามารถปรับเปลี่ยนได้	อ. อิชยา ทองเอียด อ. อธิพัฒน์ หนองหาร พิทักษ์	13.40 – 14.00
3	การทบทวนวรรณกรรมผลกระทบของสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างและพื้นที่ละแวกบ้านในการกำหนดการเดินทางเพื่อการสัญจร	นายณัฐนันท์ อุบลทิพย์	14.00 – 14.20
4	การศึกษาลักษณะการใช้งานและกลุ่มผู้ใช้สวนขนาดเล็กของกรุงเทพมหานคร: การศึกษาโดยใช้ SOPARC	นายนิติ ธรรมจิตต์	14.20 – 14.40
พักรับประทานอาหารว่าง			14.40 – 14.55
5	การร่วมสร้างสรรค์พื้นที่สุขภาวะสีเขียวขนาดเล็ก โดยชุมชนในกรุงเทพมหานคร	ผศ. ประภัสรา นาคะ พันธุ์อำไพ	14.55 – 15.15
6	การวิเคราะห์พื้นที่สวนสัตว์เชียงใหม่ในมิติการเป็นพื้นที่เรียนรู้ของชนทั้งมวล	ผศ. ณัฐพล เรืองวิทยา นุสรณ์	15.15 – 15.35
ปิดการประชุม มอบประกาศนียบัตรแก่ผู้นำเสนอผลงานและถ่ายภาพร่วมกัน			15.35 – 16.10

สารบัญ

จากวิสัยทัศน์สู่ความเป็นจริง: ความท้าทายในการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางภูมิทัศน์- กรณีศึกษาการจัดการ "ทางน้ำ" ในกรุงเทพมหานคร.....	8
ฉากทัศน์การคาดการณ์อนาคตแนวโน้มการจัดการน้ำฝนในเขตเมืองอย่างยั่งยืนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	10
การวางแผนภูมิวิสัยทัศน์เพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งภูมิทัศน์วัฒนธรรมวิถีชีวิตริมน้ำ ปทุมธานี.....	12
แนวทางการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการออกแบบภูมิสถาปัตยกรรมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษา ชุมชนเมืองคอง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่.....	14
ปลูกพลังปากคลองตลาดด้วยศิลปะแสงไฟอินเตอร์แอคทีฟของยามบูชา	16
การศึกษาเพื่อทำความเข้าใจพื้นที่อาหารและเกษตรกรรมเมืองเพื่อความมั่นคงทางอาหารของกรุงเทพมหานคร .	18
การออกแบบภูมิสถาปัตยกรรมเชิงชีวสัมพันธ์ เพื่อส่งเสริมความยืดหยุ่น และยั่งยืน: กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต.....	21
พื้นที่สาธารณะระหว่างอาคารที่สะท้อนวัฒนธรรมและสามารถปรับเปลี่ยนได้.....	23
การทบทวนวรรณกรรมผลกระทบของสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างและพื้นที่ละแวกบ้านในการกำหนดการเดินทางเพื่อการสัญจร.....	25
การศึกษาลักษณะการใช้งานและกลุ่มผู้ใช้สวนขนาดเล็กของกรุงเทพมหานคร: การศึกษาโดยใช้ SOPARC	27
การร่วมสร้างสรรค์พื้นที่สันทนาการสีเขียวขนาดเล็กโดยชุมชนในกรุงเทพมหานคร	29
การวิเคราะห์พื้นที่สวนสัตว์เชียงใหม่ในมิติการเป็นพื้นที่เรียนรู้ของชนทั้งมวล	31

จากวิสัยทัศน์สู่ความเป็นจริง: ความท้าทายในการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางภูมิทัศน์- กรณีศึกษาการจัดการ "ทางน้ำ" ในกรุงเทพมหานคร

From vision to reality: Addressing the challenges of applying landscape approaches– A case study of "waterway" management in Bangkok

วนิดา หนุ่มสุข

คณะสถาปัตยกรรม ศิลปะและการออกแบบ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

บทคัดย่อ

แม้ว่าองค์ความรู้ทางภูมิทัศน์ (Landscape Approach) ในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเมือง จะได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางทั้งในแวดวงการศึกษาไทย และระดับนานาชาติ แต่การนำแนวคิดเหล่านี้ไปประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติในประเทศไทย ยังคงมีข้อจำกัดอย่างมาก โดยเฉพาะในโครงการภาครัฐที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับประโยชน์สาธารณะ การศึกษานี้มีเป้าหมายเพื่อวิเคราะห์ข้อจำกัดของการนำองค์ความรู้ทางภูมิทัศน์ไปใช้แก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ทวีความซับซ้อนและรุนแรงขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของวิสัยทัศน์นโยบายและการปฏิบัติจริง การวิจัยนี้ใช้กรอบแนวคิด ‘การบริหารจัดการธรรมาภิบาลภูมิทัศน์’ (Landscape Governance) ศึกษาผ่านองค์ประกอบภูมิทัศน์เมืองของทางน้ำในกรุงเทพฯ ได้แก่ คลองบางลำพู คลองมหานาค และคลองแสนแสบ ภายใต้บริบทของการจัดการน้ำ และการจัดการพื้นที่ทางวัฒนธรรมของชุมชนริมน้ำ โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึก กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลายภาคส่วน (n=29) ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ องค์กรเอกชน ผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาชีพ และภาคสถาบันการศึกษา รวมถึงชาวบ้านในชุมชน ผลการวิจัยพบว่า แม้โครงการของภาครัฐจะมีการจัดทำเอกสารและรายงานเชิงนโยบายที่ครอบคลุม แต่ยังคงเผชิญความท้าทายในการแปลงแนวคิดเหล่านี้สู่การปฏิบัติจริง การศึกษานี้เน้นย้ำถึงความจำเป็นในการใช้องค์ความรู้ทางภูมิทัศน์ในการจัดการทางน้ำในกรุงเทพฯ สู่การให้ความสำคัญกับกระบวนการดำเนินงาน มุ่งเน้นผลลัพธ์ระยะยาวและให้ประโยชน์ที่หลากหลาย การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการส่งเสริมการพัฒนาภูมิทัศน์เมืองอย่างยั่งยืนในบริบทของประเทศไทย

คำสำคัญ

องค์ความรู้ทางภูมิทัศน์, การบริหารจัดการธรรมาภิบาลภูมิทัศน์, ทางน้ำในกรุงเทพฯ, การจัดการน้ำ, การจัดการมรดกวัฒนธรรม

Abstract

Although ‘Landscape Approaches’ to urban environmental problems have been widely recognised at Thailand’s academic and international levels, the practical application of these approaches in Thailand remains significantly limited—particularly in government projects directly related to public benefits. This study aims to analyse the constraints of adopting the landscape approach amid environmental challenges’ growing complexity and explore the translation of visionary governmental policies into practice. The research adopts the framework of "Landscape Governance" focusing on the urban landscape elements of Bangkok’s waterways—namely, the Banglampoo, Mahanak, and Sanseab Canals—within the dual contexts of water management and cultural heritage management in canal-side communities. A qualitative research methodology was employed, using in-depth interviews with stakeholders (n=29), including government agencies, NGOs, practitioners, academics, and residents. The findings reveal that significant challenges persist in translating the discourse into actionable outcomes despite comprehensive documentation and policy reports within government projects. The study underscores the need to apply a landscape approach to Bangkok’s waterway management, focusing on a process-oriented approach that emphasises long-term and co-benefit results. Such a shift is essential for promoting sustainable urban landscape development in the Thai context.

Keywords

Landscape approach, Landscape governance, Bangkok’s waterways, water management, cultural heritage management

---

ฉากทัศน์การคาดการณ์อนาคตแนวโน้มการจัดการน้ำฝนในเขตเมืองอย่างยั่งยืนใน เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

Foresight Scenarios of Sustainable Urban Stormwater Management Trend in Southeast Asia

ณธายุ ชวพัฒนโยธา¹ และ ศนิ ลิ้มทองสกุล²

¹สาขาวิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้าง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

²ภาควิชาภูมิสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทคัดย่อ

การศึกษาด้วยวิธีการทบทวนวรรณกรรมเพื่อคาดการณ์แนวโน้มการจัดการน้ำฝนในเขตเมืองอย่างยั่งยืนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นการศึกษานาฬิกาที่พึงประสงค์ (Preferable Futures) มากกว่า 20 ปีข้างหน้า เนื่องจากภูมิภาคนี้มีฝนตกชุกมากที่สุดในทวีปเอเชีย และมีแนวโน้มที่ปริมาณน้ำฝนจะเพิ่มมากขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การทบทวนวรรณกรรมนี้ใช้กรอบของกระบวนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก (STEEP: Social, Technological, Economic, Environmental, Political) เพื่อหาปัจจัยคงที่และปัจจัยขับเคลื่อนที่เกี่ยวข้องอันส่งผลกระทบต่อการจัดการน้ำฝนในเขตเมืองอย่างยั่งยืนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และสังเคราะห์ฉากทัศน์แนวโน้มที่สามารถเกิดขึ้นได้ในอนาคต ผลจากการศึกษาพบว่าการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เป็นปัจจัยคงที่และเป็นไปได้สูง ในขณะที่ปัจจัยขับเคลื่อนที่มีพลวัตและอิทธิพลสูงประกอบด้วย การขยายตัวของเมือง การประยุกต์ใช้โครงสร้างพื้นฐานสีเขียว การปล่อยของเสียและมลพิษ ภัยพิบัติทางธรรมชาติ และการกระจายอำนาจและธรรมาภิบาล เมื่อถึงขั้นตอนการสังเคราะห์ฉากทัศน์ ผู้ศึกษาเลือกปัจจัยด้านสังคมและเทคโนโลยี ได้แก่ การขยายตัวของเมืองและการประยุกต์ใช้โครงสร้างพื้นฐานสีเขียวสำหรับสร้างฉากทัศน์ที่มีความเป็นไปได้จำนวน 4 ฉาก ได้แก่ 1) เมืองแนวราบสีฟ้าเขียว 2) ดึกสูงสีฟ้าเขียว 3) เมืองแนวราบสีเทา และ 4) ดึกสูงสีเทา ซึ่งฉากทัศน์ที่ 1 และ 2 เป็นอนาคตที่พึงประสงค์ โดยมีปัจจัยที่เป็นทั้งข้อจำกัดและศักยภาพ ได้แก่ ลักษณะของเทคโนโลยีโครงสร้างพื้นฐานสีเขียว การสำรวจระยะไกล ความแม่นยำของแบบจำลองสภาพภูมิอากาศ การประเมินทางอุทกวิทยา ทศนคติชุมชนต่อวิธีการของโครงสร้างพื้นฐานสีเขียว และนโยบายจากภาครัฐทั้งในเชิงสนับสนุนหรือขัดขวางต่อความสำเร็จของฉากทัศน์ที่พึงประสงค์ทั้งสอง ปัจจัยที่มีอิทธิพลเหล่านี้สามารถนำไปต่อยอดในการศึกษาเชิงลึกและกำหนดขอบเขตในการศึกษา เพื่อคัดเลือกตัวแปรที่มีแนวโน้มว่าจะสำคัญต่องานวิจัยการจัดการน้ำฝนในเขตเมืองอย่างยั่งยืนได้ในอนาคต

คำสำคัญ

ฉากทัศน์, การคาดการณ์อนาคต, การจัดการน้ำฝนในเขตเมืองอย่างยั่งยืน, เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

Abstract

This study is conducted through a literature review for foresight of sustainable urban stormwater management trends in Southeast Asia by focusing on preferable futures over the next 20 years. Since the region receives the highest rainfall in Asia and is expected to experience increasing rainfall due to climate change. The literature review applies the external environment analysis framework (STEEP: Social, Technological, Economic, Environmental, Political) to identify fixed and driving factors which affect sustainable urban stormwater management in Southeast Asia and to synthesize plausible future scenarios. The study found that climate change is a fixed factor with a high likelihood of occurrence. Meanwhile, dynamic and highly influential driving forces include urbanization, the application of blue-green infrastructure, waste and pollution discharge, natural disasters, and decentralization and governance. In the scenario synthesis phase, the study selected social and technological factors namely, urbanization and the application of blue-green infrastructure to create four plausible scenarios: 1) Low-rise blue-green city, 2) High-rise blue-green city, 3) Low-rise gray city, and 4) High-rise gray city. The scenarios 1 and 2 represent preferable futures. These are influenced by both constraints and opportunities, such as the characteristics of blue-green infrastructure technologies, remote sensing, the accuracy of climate models, hydrological assessments, community attitudes toward blue-green infrastructure approaches, and government policies that either support or hinder the success of these preferable scenarios. These influential factors can be used for further in-depth studies and define scope of the study in order to identify key variables likely to be important for future research on sustainable urban stormwater management.

Keywords

Scenarios, Foresight, Sustainable urban stormwater management, Southeast Asia

---

การวางแผนภูมิวิสัยทัศน์เพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งภูมิทัศน์วัฒนธรรมวิถีชีวิต ริมน้ำ ปทุมธานี

Landscape Vision Plan for the Conservation and Development of Cultural Landscape and water-based communities in Pathum Thani

กิตติภพ การกุล และ ปราณีศา บุญคำ

สาขาภูมิสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

บทคัดย่อ

บทบาทในปัจจุบันของปทุมธานีคือการเป็นชานเมืองของกรุงเทพมหานคร แต่แท้จริงแล้วปทุมธานีมีประวัติศาสตร์ที่ยาวนานนับตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 19 ซึ่งซ่อนอยู่ใต้ภาพลักษณ์ของการเป็นเมืองรองที่ถูกกลดทอนคุณค่าลงไป รวมถึงวิถีชุมชนริมน้ำอันเป็นแหล่งบ่มเพาะภูมิปัญญาที่สืบทอดอย่างยาวนานผ่านความหลากหลายทางวัฒนธรรม ทั้งไทย มอญ และจีน ที่ควรค่าแก่การขบขัน งานวิจัยนี้จึงได้นำเสนอการวางแผนภูมิวิสัยทัศน์ ซึ่งเป็นการกำหนดแนวคิดเพื่อเสนอทิศทางการอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งภูมิทัศน์วัฒนธรรมวิถีชุมชนริมน้ำ ภายใต้กรอบทฤษฎีภูมิทัศน์วัฒนธรรม ที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์และธรรมชาติ โดยมีประเด็นคำถามหลักของงานวิจัยคือ “วิถีชุมชนริมน้ำปทุมธานีจะปรับตัวอย่างไรให้อยู่ร่วมกันได้กับการพัฒนาเมืองในอนาคต” โดยใช้วิธีการสืบค้นรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ การสำรวจภาคสนาม และการสัมภาษณ์ และวิเคราะห์ปัญหาและศักยภาพของพื้นที่ศึกษาโดยการซ้อนทับข้อมูลด้านกายภาพ กิจกรรม ความหมาย ผลการวิเคราะห์พบว่าพื้นที่ศึกษามีศักยภาพด้านการคงอยู่ของหลักฐานทางภูมิทัศน์วัฒนธรรม แต่ขาดการเชื่อมโยงโครงข่ายเพื่อการรับรู้อัตลักษณ์ และการขาดพื้นที่กิจกรรมของวิถีชุมชนริมน้ำดั้งเดิม แผนภูมิวิสัยทัศน์นี้จึงนำเสนอแนวคิดหลักการอนุรักษ์และพัฒนาผดกทางวัฒนธรรมทั้งเชิงการขบขันอัตลักษณ์เดิม ได้แก่ การเชื่อมโยงเส้นทางระหว่างพื้นที่ภูมิทัศน์วัฒนธรรมวิถีชุมชนริมน้ำ และการอนุรักษ์แหล่งประวัติศาสตร์ที่เสี่ยงต่อการสูญหาย และในเชิงการพัฒนา ได้แก่ การสร้างพื้นที่สาธารณะที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้คนเมืองปัจจุบันและสอดคล้องกับวิถีชุมชนริมน้ำเดิม การพัฒนาระบบคมนาคมทางน้ำ การกำหนดพื้นที่ส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์จากภูมิปัญญาเกษตรริมน้ำ และแนวทางการพัฒนาที่อยู่อาศัยรูปแบบใหม่ บนพื้นฐานรากวัฒนธรรมเดิม โดยงานวิจัยนี้ได้มีการออกแบบระดับผังบริเวณเพื่อเป็นต้นแบบการอนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่สาธารณะริมน้ำที่เป็นแหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์และพื้นที่กิจกรรมของเมือง ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่สร้างความเชื่อมโยงประวัติศาสตร์วิถีชุมชนริมน้ำเข้ากับบทบาทปัจจุบันและอนาคตของปทุมธานีในฐานะ “เมืองน่าอยู่น่าเที่ยว ใกล้กรุงเทพฯ” ได้อย่างยั่งยืน

คำสำคัญ

ภูมิทัศน์วัฒนธรรม, วิถีชุมชนริมน้ำ, เมืองปทุมธานี, โบราณสถาน

Abstract

Although Pathum Thani currently serves as a suburban extension of Bangkok, its historical roots stretch back to the 19th century Buddhist era, revealing a rich and layered cultural heritage often overshadowed by its contemporary image as a secondary city. Beneath this modern façade lies a deep-rooted tradition of water-based communities that have long nurtured local wisdom through a tapestry of cultural diversity Thai, Mon, and Chinese that deserves to be rediscovered and emphasized. This research presents a Cultural Landscape Vision Plan, which establishes a conceptual framework aimed at guiding the conservation and development of the cultural landscape of water-based communities. The study is grounded in the theory of cultural landscapes, emphasizing the interrelationship between human settlements and the natural environment. The central research question asks: *"How can the water-based communities of Pathum Thani adapt to coexist with future urban development?"* The research methodology involves a combination of academic literature review, field surveys, and stakeholder interviews. These were used to analyze both challenges and potentials of the study area by overlaying data concerning physical characteristics, community activities, and cultural meanings. The findings reveal that while the area retains substantial cultural landscape assets, it suffers from a lack of integrated networks that enable recognition of its identity, as well as a deficiency in communal spaces supporting traditional riverside lifestyles. Accordingly, the proposed Cultural Landscape Vision Plan offers strategic guidelines that encompass both conservation and development perspectives. From a conservation standpoint, the plan emphasizes the reinforcement of historical identity through the connection of cultural landscape nodes within water-based communities and the preservation of vulnerable heritage sites. From a development perspective, it advocates for the creation of public spaces that enhance urban quality of life while aligning with traditional riverside ways of life, the improvement of water-based transportation systems, the designation of zones for creative economy initiatives rooted in riverside agricultural wisdom, and the promotion of new housing typologies inspired by the area's cultural foundations. The research further includes a site-specific planning design as a prototype for riverside public space conservation and development, aiming to transform these areas into historical learning hubs and community activity zones. This integrative approach serves to bridge Pathum Thani's historical riverside community heritage with its evolving urban role, positioning the province as a *"livable and visit-worthy city near Bangkok"* in a sustainable manner

Keywords

Cultural Landscape, Water-based communities, Pathum Thani, Historical Sites

---

แนวทางการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการออกแบบภูมิสถาปัตยกรรมเพื่อการ พัฒนาอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาชุมชนเมืองคอง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

Guidelines for Integrating Local Wisdom into Landscape Architecture Design for Sustainable Development: A Case Study of Muang Khong Community, Chiang Dao District, Chiang Mai Province

อัมพิกา อ่ำลอย

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มุ่งเน้นการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นกับกระบวนการออกแบบภูมิสถาปัตยกรรมเพื่อการ
พัฒนาอย่างยั่งยืนในชุมชนเมืองคอง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นชุมชนที่มีเอกลักษณ์ด้านวิถีชีวิตที่
สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศ วัตถุประสงค์ของการศึกษาคือ (1) ศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง
กับการออกแบบภูมิสถาปัตยกรรมของชุมชนเมืองคอง และ (2) พัฒนาแนวทางการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้า
สู่กระบวนการออกแบบภูมิสถาปัตยกรรม โดยคำนึงถึงมิติด้านวัฒนธรรม สังคม และสิ่งแวดล้อม การวิจัยใช้
ระเบียบวิธีเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลระหว่างเดือนกันยายน-ธันวาคม พ.ศ. 2567 ผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึก การ
สนทนากลุ่ม และการสำรวจภาคสนาม กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้นำชุมชน 6 คน และประชาชน 30 คน รวม
36 คน ซึ่งคัดเลือกโดยวิธีสุ่มเฉพาะเจาะจงและแบบโควตา เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างและ
แบบสำรวจข้อมูลเชิงพื้นที่ ผลการศึกษาพบว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนเมืองคองสะท้อนผ่านการใช้วัสดุ
ธรรมชาติและวัสดุท้องถิ่น เทคนิคการก่อสร้างแบบดั้งเดิม และการออกแบบพื้นที่ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและ
บริบททางภูมิประเทศ นอกจากนี้ ชุมชนยังมีระบบการจัดการทรัพยากรน้ำและป่าไม้อย่างเป็นระบบที่ช่วยส่งเสริม
ความยั่งยืน แนวทางการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้าสู่กระบวนการออกแบบภูมิสถาปัตยกรรมสามารถแบ่ง
ออกเป็น 3 มิติ ได้แก่ (1) มิติด้านวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ของชุมชน (2) มิติด้านสิ่งแวดล้อมและการใช้ทรัพยากร
อย่างมีประสิทธิภาพ และ (3) มิติด้านสังคมและการมีส่วนร่วมของชุมชน แนวทางที่พัฒนาขึ้นนี้ช่วยอนุรักษ์และ
ฟื้นฟูภูมิปัญญาท้องถิ่น ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการบริหารทรัพยากรอย่างยั่งยืน และคงอัตลักษณ์
ท้องถิ่นให้สอดคล้องกับการพัฒนาเมือง

คำสำคัญ

ภูมิปัญญาท้องถิ่น, การบูรณาการ, การออกแบบภูมิสถาปัตยกรรม, การพัฒนาอย่างยั่งยืน, เมืองคอง

Abstract

This study focuses on integrating local wisdom into the landscape architectural design process to promote sustainable development in Muang Khong, Chiang Dao District, Chiang Mai Province, a community distinguished by its way of life harmonizing with the environment and ecosystem. The objectives of this research are (1) to investigate local wisdom related to the landscape architectural design of the Muang Khong Community and (2) to develop an integrative approach for incorporating local wisdom into the landscape design process, considering cultural, social, and environmental dimensions. A qualitative research methodology was employed, with data collected between September and December 2024 through in-depth interviews, focus group discussions, and field observations. The sample group comprised six community leaders and 30 local residents, totaling 36 participants, selected through purposive and quota sampling techniques. The research instruments included semi-structured interviews and spatial data surveys. The findings reveal that the Muang Khong Community's local wisdom is reflected in the use of natural and locally sourced materials, traditional construction techniques, and spatial design that aligns with the community's way of life and geographical context. Furthermore, the community has a well-structured system for managing water resources and forest areas, contributing to sustainability. The proposed integration framework for local wisdom in landscape architectural design encompasses three key dimensions: (1) Cultural and identity dimension – preserving and incorporating local architectural elements into the design. (2) Environmental and resource efficiency dimension – promoting using natural and renewable materials while applying ecological design principles. (3) The Social and community engagement dimension encourages participatory design that aligns with local livelihoods and fosters community involvement in spatial planning. The developed framework supports the conservation and revitalization of local wisdom, reduces environmental impact, enhances sustainable resource management, and preserves local identity harmoniously with urban development.

Keywords

Local wisdom, Integration, Landscape architecture design, Sustainable development, Muang Khong

---

ปลุกพลังปากคลองตลาดด้วยศิลปะแสงไฟอินเตอร์แอคทีฟของยามบุษบา

Awakening Pak Khlong Talat with Interactive Lighting Art Installation of "Yambusaba"

ปวันรัตน์ อ่ำชา¹, ณัฏพัฒน์ ตริอินทอง² และ วิภาดา เนื่อทอง²

¹คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

²บริษัท นัลตี้ โลตัส ดีไซน์ จำกัด

บทคัดย่อ

ผลงานศิลปะแสงไฟชื่อ “ยามบุษบา” ถูกออกแบบสำหรับงานเทศกาลแสงไฟของกรุงเทพมหานคร (Awakening Bangkok) ปี 2567 ภายใต้แนวคิด “One Light, One Rises | ปลุกไฟย่าน เต็มไฟคน” “ยามบุษบา” ถูกออกแบบโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างประสบการณ์เชิงปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้คนกับพื้นที่ผ่านศิลปะแสงไฟที่สะท้อนอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของย่านปากคลองตลาด ศูนย์กลางการค้าดอกไม้ที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของกรุงเทพมหานคร

แนวคิดในการออกแบบคือการใช้ “ดอกไม้” เป็นสื่อกลางในการเล่าเรื่องถึงกาลเวลาและวัฏจักรธรรมชาติ โดยนำเสนอผ่านเทคนิค projection mapping และระบบ interactive LED บนพื้น เพื่อตอบสนองต่อการเคลื่อนไหวของผู้ชมที่เดินผ่านหรือสัมผัสพื้นที่จัดแสดง ผลงานนี้สะท้อนการเปลี่ยนแปลงของฤดูกาล—ฤดูร้อน ฤดูฝน และฤดูหนาว—ผ่านการเปลี่ยนแปลงของลวดลายและสีของดอกไม้ ตลอดจนแสงที่เปล่งออกมา เพื่อกระตุ้นการรับรู้ถึงความเชื่อมโยงระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ ผลงาน “ยามบุษบา” แสดงให้เห็นถึงการใช้ Installation Art เป็นเครื่องมือในการเชื่อมโยงพื้นที่กับผู้คน โดยสร้างความรู้สึกร่วมกันในบริบทของย่าน และกระตุ้นการตระหนักรู้ในคุณค่าเชิงวัฒนธรรมของสถานที่

หลังจากงานเทศกาลแสงไฟของกรุงเทพมหานครเสร็จสิ้นไป ผลงานนี้ได้รับเชิญให้ไปจัดแสดงในเทศกาลแสงไฟแห่งเชียงใหม่ (Awakening Chiang Mai) ปี 2567 โดยมีการปรับปรนไม่ในผลงานให้เป็นพรรณไม้พื้นถิ่นเมืองเหนือ เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทใหม่ของพื้นที่ นับเป็นตัวอย่างของการปรับใช้ศิลปะร่วมสมัยกับความเข้าใจท้องถิ่น (Locality) ที่สะท้อนบทบาทของ ศิลปะจัดวางในการสร้างปฏิสัมพันธ์กับเมืองและชุมชน

คำสำคัญ

ศิลปะแสงไฟอินเตอร์แอคทีฟ, ปากคลองตลาด, เทศกาลแสงไฟ

Abstract

The light art installation titled "*Yam Bussaba*" was designed for Bangkok's light festival, Awakening Bangkok 2024, under the theme "One Light, One Rises | Ignite the Neighborhood, Inspire the People." *Yam Bussaba* was created with the aim of offering an interactive experience between people and place through light art that reflects the cultural identity of Pak Khlong Talad, one of Bangkok's most prominent flower markets.

The design concept centers on using flowers as a medium to tell a story of time and the cycles of nature. This is conveyed through projection mapping and an interactive LED floor system that responds to the movements of viewers as they walk through or touch the installation. The artwork reflects the changing seasons—summer, rainy season, and winter—through the transformation of floral patterns, colors, and emitted light, aiming to evoke a sense of connection between humans and nature. "*Yam Bussaba*" demonstrates how installation art can serve as a tool to connect people with place, fostering a sense of participation within the local context and encouraging awareness of the cultural value of the site.

After the conclusion of Bangkok's light festival, the installation was invited to be showcased at Awakening Chiang Mai 2024. For this new context, the plant species featured in the artwork were adapted to represent local flora of Northern Thailand, ensuring the piece aligned with the region's cultural and environmental setting. This serves as an example of how contemporary art can be adapted with a deep understanding of locality, highlighting the role of installation art in fostering meaningful interaction between art, the city, and its communities.

Keywords

Interactive Lighting Art Installation, Pak Khlong Talat, Lighting Art Festival

---

การศึกษาเพื่อทำความเข้าใจพื้นที่อาหารและเกษตรกรรมเมืองเพื่อความมั่นคงทางอาหารของกรุงเทพมหานคร

Understanding the Foodshed and Urban Agriculture for Food Security in Bangkok

นันทชัย ไตรรัตน์วงศ์

ภาควิชาภูมิสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทคัดย่อ

การศึกษาเกษตรกรรมเมืองถือเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการสร้างความมั่นคงทางอาหารและการเข้าถึงอาหารที่มีคุณภาพในบริบทของเมืองที่มีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในกรุงเทพมหานครที่มีเอกลักษณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม งานวิจัยนี้มุ่งเน้นการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในระบบอาหารของเมืองโดยครอบคลุมทั้งการผลิตอาหาร กระบวนการขนส่ง การแปรรูป และการกระจายอาหาร รวมถึงแนวคิดเรื่องระยะทางอาหาร ตลาด และการกำจัดขยะ ซึ่งส่งผลต่อความเท่าเทียมในการเข้าถึงแหล่งอาหารและการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อสรุปองค์ความรู้เกี่ยวกับพื้นที่อาหาร เกษตรกรรมในเมือง และความมั่นคงทางอาหาร

การศึกษานี้ได้นำเสนอรูปแบบการทบทวนวรรณกรรมแบบมีกรอบ โดยใช้ขั้นตอนการคัดเลือกงานวิจัยที่มีความเป็นระบบ โดยเริ่มจากการสืบค้นจากฐานข้อมูล ScienceDirect, SciSpace และ Google Scholar ด้วยคำสำคัญ เช่น Foodshed, Urban agriculture, Peri-urban agriculture, Food system และ Urban farming ในรอบแรกพบเอกสารจำนวน 387 บทความ ซึ่งหลังจากการคัดกรองตามบริบททางภูมิศาสตร์และความทันสมัยเหลือ 53 บทความ สามารถแบ่งกลุ่มงานวิจัยได้เป็น 3 กลุ่มหลัก ได้แก่

กลุ่มที่ 1 แนวคิดทั่วไปและการศึกษาระดับโลก (25 บทความ) กลุ่มนี้เน้นศึกษาผลกระทบของการขยายตัวของเมืองต่อความมั่นคงทางอาหารในมิติของเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงการทบทวนค่านิยมในระดับสากลของความมั่นคงทางอาหาร

กลุ่มที่ 2 การศึกษาในระดับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และไทย (11 บทความ) กลุ่มนี้แสดงให้เห็นถึงผลกระทบของการขยายตัวของเมืองต่อพื้นที่เกษตรกรรมในเมือง โดยเฉพาะในบริบทของกรุงเทพมหานครที่ แม้จะมีพื้นที่อาหารในราคาที่เข้าถึงได้และหลากหลาย แต่การใช้ประโยชน์จากพื้นที่เกษตรกรรมในเมืองมีข้อจำกัดด้านการเข้าถึงอาหารได้อย่างไม่เท่าเทียม และส่งเสริมการรักษาความหลากหลายของพื้นที่อาหารเพื่อเพิ่มความยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

กลุ่มที่ 3 การบูรณาการเทคโนโลยีและนโยบายที่เกี่ยวข้อง (12 บทความ) กลุ่มนี้ศึกษาด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนโยบายเพื่อพัฒนาระบบอาหารของเมือง โดยเสนอกรอบนโยบายในการอนุรักษ์พื้นที่เกษตรกรรม

ร่วมกับการวางแผนเมืองโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน และมาตรการจูงใจทางเศรษฐกิจเพื่อส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่อาหารอย่างยั่งยืน

ทั้งนี้งานวิจัยอีก 4 บทความที่แสดงถึงการเชื่อมโยงระหว่างมิติต่าง ๆ ที่หลากหลายจึงมีความคลุมเครือ ทำให้ไม่สามารถจำแนกได้อย่างชัดเจน ผลการทบทวนวรรณกรรมทั้ง 3 กลุ่มมีประเด็นสำคัญ ได้แก่ ผลกระทบของการขยายตัวของเมืองต่อความมั่นคงทางอาหารและต่อพื้นที่เกษตรกรรมในเมือง บทบาทและความหลากหลายของพื้นที่เกษตรกรรมเมือง ศักยภาพของระบบอาหารท้องถิ่น และนโยบายการส่งเสริมการวางแผนเมืองอย่างยั่งยืน

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาผลการทบทวนวรรณกรรมในบริบทของกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นเมืองที่มีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว และมีลักษณะเฉพาะในด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้งานวิจัยที่มีอยู่ในระดับโลกหรือภูมิภาค อาจไม่สะท้อนลักษณะเฉพาะของระบบอาหารในกรุงเทพมหานครได้อย่างครบถ้วน โดยเฉพาะในมิติของระบบการผลิต การกระจาย และการบริโภคอาหาร รวมถึงมิติของความเท่าเทียมและการมีส่วนร่วมของชุมชน การเติมเต็มช่องว่างความรู้เหล่านี้ มีความสำคัญต่อการวางแผนเมืองอย่างยั่งยืน ในกรอบการพัฒนานโยบายด้านความมั่นคงทางอาหารในอนาคต

คำสำคัญ

พื้นที่อาหาร, เกษตรกรรมเมือง, ความมั่นคงทางอาหาร, การวางแผนเมืองอย่างยั่งยืน

Abstract

Urban agriculture is a critical factor for building food security and ensuring access to quality food within rapidly expanding cities—particularly in Bangkok, which is characterized by distinctive economic, social, and environmental contexts. This study analyzes the urban food system in its entirety—covering food production, transportation, processing, and distribution—as well as concepts such as food miles, market structures, and waste management. All of these elements influence equitable access to food sources, community participation and food security.

To synthesize existing knowledge and concepts of the “foodshed” that emerge from the relationship between urban agricultural spaces and consumers, this research employs a scoped literature review. We conducted a systematic search of ScienceDirect, SciSpace, and Google Scholar using keywords such as “Foodshed” “Urban agriculture” “Peri-urban agriculture” “Food system” and “Urban farming” The initial search returned 387 articles, which were narrowed to 53 after applying geographic and recency criteria (some overlap in classification accounts for

minor discrepancies in the final count). The selected studies were then grouped into three main categories:

1. Global Concepts and Studies (25 articles) Examining the impacts of urban expansion on food security in economic and social dimensions and reviewing global definitions of “food security.”

2. Southeast Asia and Thailand (11 articles) Focusing on how urban growth affects urban agricultural spaces in Bangkok where affordable and diverse food sources exist but access to production areas can be limited to certain groups and emphasizing the preservation of food diversity and resilience to climate change.

3. Technology and Policy Integration (13 articles) Exploring the application of technologies and policies to improve urban food systems by proposing frameworks that integrate agricultural conservation into urban planning, foster community participation, and offer economic incentives for sustainable green-space development.

An additional four studies span multiple dimensions and resist clear categorization. Across all three groups, the review highlights key issues: the effects of urban expansion on food security, the roles and diversity of urban agriculture, the potential of localized food systems and policy for sustainable urban planning.

However, when considering Bangkok’s unique social, economic, and environmental context, existing global and regional research—though valuable—fails to fully capture Bangkok’s particular food-production, distribution, and consumption dynamics, as well as issues of equity and community engagement. Addressing these knowledge gaps is essential for informing urban planning and policy development aimed at ensuring sustainable food security in the future.

Keywords

Foodshed, Urban Agriculture, Food Security, Sustainable Urban Planning

---

การออกแบบภูมิสถาปัตยกรรมเชิงชีวสัมพันธ์ เพื่อส่งเสริมความยืดหยุ่น และยั่งยืน: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต

Biophilic Landscape Architectural Design to Enhance Resilience and Sustainability: a Case Study of Thammasat University, Rangsit Campus

สุภณัฐ เดชนิรติศัย

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

บทคัดย่อ

การออกแบบภูมิสถาปัตยกรรมเชิงชีวสัมพันธ์ (Biophilic Design) เป็นการออกแบบที่เชื่อมโยงมนุษย์ กับธรรมชาติ ส่งเสริมความยืดหยุ่น ความยั่งยืน ทั้งทางด้านกายภาพ ร่างกาย และความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์ (Wilson 1986, Kellert and Wilson 1993, Kellert 1997) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา และนำเสนอแนวทางการออกแบบภูมิสถาปัตยกรรมเชิงชีวสัมพันธ์ ในพื้นที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต ประกอบด้วยพื้นที่ศึกษาจำนวน 2 แห่ง ได้แก่ (1) สวนไม้หอมบริเวณธรรมศาสตร์สโมสร และ(2) ลานอเนกประสงค์คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี โดยการศึกษาใช้การประเมินการออกแบบภูมิสถาปัตยกรรมเชิงชีวสัมพันธ์ จากองค์ประกอบทางธรรมชาติของพื้นที่ศึกษาทั้ง 2 แห่ง ประกอบด้วย พื้นที่สีเขียว แหล่งน้ำ และแสงธรรมชาติ โดยเปรียบเทียบพื้นที่ก่อน และหลังการปรับปรุง ทั้งในด้านแนวคิดทางกายภาพ และองค์ประกอบทางภูมิสถาปัตยกรรม พร้อมวิเคราะห์ความเหมาะสม โดยอ้างอิงทฤษฎี และเกณฑ์การออกแบบที่เกี่ยวข้อง (Ryan, C. et al., 2014)

ผลการศึกษาพบว่า การออกแบบเชิงชีวสัมพันธ์ สามารถเสริมสร้างความเชื่อมโยงระหว่างผู้ใช้งานกับธรรมชาติ ส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และการพักผ่อน ตลอดจนช่วยเพิ่มความหลากหลายทางชีวภาพ ลดฝุ่นละออง และสนับสนุนการจัดการน้ำอย่างยั่งยืน แนวทางการออกแบบที่นำเสนอเน้นการสร้างพื้นที่ที่มีความยืดหยุ่น สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ และส่งเสริมความยั่งยืนในระยะยาว ทั้งนี้ คาดหวังว่าผลการศึกษาจะเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนา และปรับปรุงภูมิทัศน์ภายในมหาวิทยาลัย ตลอดจนเป็นต้นแบบในการออกแบบภูมิสถาปัตยกรรมเชิงชีวสัมพันธ์ เพื่อสุขภาวะของประชาคมธรรมศาสตร์ในอนาคต

คำสำคัญ

การออกแบบภูมิสถาปัตยกรรมเชิงชีวสัมพันธ์, ความยืดหยุ่น, ความยั่งยืน, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต

Abstract

Biophilic landscape design is an approach that connects humans with nature, enhancing resilience, sustainability, and both physical and mental health and well-being (Wilson 1986, Kellert and Wilson 1993, Kellert 1997). This study aims to explore and propose biophilic landscape architecture design approaches within Thammasat University, Rangsit Campus. The research focuses on three study sites: (1) the Fragrant Garden near Thammasat Clubhouse, and (2) the Multi-purpose Plaza at the Faculty of Commerce and Accountancy. The study evaluates biophilic design by assessing natural elements within these spaces, including green areas, water features, and natural light. A comparison of the site before and after the improvement focuses on physical design concepts and landscape architectural elements, with analysis based on relevant theories and design guidelines.

Findings indicate that biophilic design enhances users' connection with nature, fosters an environment conducive to learning and relaxation, increases biodiversity, mitigates air pollution, and supports sustainable water management. The proposed design guidelines emphasize creating flexible spaces that can adapt to climate change while promoting long-term sustainability. The study aims to guide future landscape development within the university and serve as a model for biophilic landscape design that supports the well-being of the Thammasat community.

Keywords

Biophilic Landscape Architectural Design, Resilience, Sustainability, Thammasat University Rangsit Campus

---

พื้นที่สาธารณะระหว่างอาคารที่สะท้อนวัฒนธรรมและสามารถปรับเปลี่ยนได้

Cultural Adaptable Public Spaces Between Buildings

อิชยา ทองเอียด และ ธีรพัฒน์ หนองหารพิทักษ์

คณะกรรมการออกแบบและสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

บทคัดย่อ

พื้นที่สาธารณะระหว่างอาคาร (Public Spaces Between Buildings) มักถูกมองว่าเป็นเพียง “ช่องว่าง” หรือทางสัญจรในเมืองที่มีบทบาทรอง แต่ทว่าในบริบทเมืองเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่เต็มไปด้วยวิถีชีวิตแบบเป็นพลวัติ พื้นที่เหล่านี้มีศักยภาพอย่างยิ่งในการส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ทางสังคม การแสดงออกทางวัฒนธรรม และการใช้ชีวิตประจำวันของประชาชน ซึ่งช่องว่าง หรือพื้นที่เล็ก ๆ ดังกล่าว อาจเป็นจุดเริ่มต้นของความเคลื่อนไหวทางวัฒนธรรมและการพัฒนาเมือง (Crawford, 1999; Simone, 2004) ในขณะเดียวกันหากสามารถเป็นพื้นที่ที่ยืดหยุ่น และตอบสนองต่อรูปแบบของการใช้งานที่หลากหลาย จะส่งผลให้พื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่สาธารณะที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (Whyte, 1980)

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพของพื้นที่สาธารณะระหว่างอาคารในฐานะ “พื้นที่สะท้อนวัฒนธรรมและสามารถปรับเปลี่ยนได้” (Cultural Adaptable Public Spaces) โดยมุ่งเน้นการวิเคราะห์วรรณกรรมและทฤษฎีทั้งจากตะวันตก เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และไทย เพื่อสร้างกรอบแนวคิดในการศึกษาพื้นที่ในเชิงคุณภาพ จากการศึกษาพบว่าพื้นที่สาธารณะระหว่างอาคารสามารถสะท้อนวัฒนธรรมได้ในรูปแบบของรูปธรรมผ่านรูปแบบหรือลักษณะของพื้นที่ วัสดุที่ใช้ สัญลักษณ์ และสะท้อนในรูปแบบนามธรรม ผ่านความหมายคุณค่า และความทรงจำ ทั้งนี้การที่จะทำให้พื้นที่ดังกล่าวเกิดความยืดหยุ่นและสามารถปรับเปลี่ยนได้จำเป็นต้องมีองค์ประกอบที่เปิดกว้างต่อการใช้งานที่ไม่ถูกจำกัดขอบเขต ปรับได้ตามความจำเป็น และ สร้างขึ้นจากความเข้าใจของคนในพื้นที่ มากกว่าการกำหนดโดยผู้ออกแบบ โดยได้แก่พื้นที่กึ่งสาธารณะ (Semi-public spaces) ขอบเขตที่ไม่แน่นอนหรือเปลี่ยนแปลงได้ (Flexible boundaries) วัสดุและองค์ประกอบเคลื่อนย้ายได้ (Movable/flexible materials and furnishings) การมีส่วนร่วมของผู้ใช้ในการกำหนดพื้นที่ (User-generated modifications) ความทรงจำร่วมและความหมายทางวัฒนธรรม (Shared memory and meaning) เหล่านี้ส่งผลทำให้พื้นที่มีชีวิตสะท้อนวัฒนธรรม และสามารถรับมือกับความเปลี่ยนแปลงของกิจกรรมหรือยุคสมัยได้อย่างมีความหมาย

คำสำคัญ

พื้นที่สาธารณะ, วัฒนธรรม, การปรับเปลี่ยน

Abstract

Public spaces between buildings are often perceived merely as residual or transitional areas within the urban fabric, holding a secondary role in city planning. However, in Southeast Asian urban contexts where daily life is inherently fluid and dynamic, these in-between spaces hold significant potential to foster social interaction, cultural expression, and everyday communal activities. Rather than being passive voids, such small-scale spaces can serve as catalysts for grassroots cultural movements and urban development (Crawford, 1999; Simone, 2004). Their effectiveness can be enhanced when they are designed or adapted to accommodate diverse and changing uses, thus functioning as truly inclusive and responsive public spaces (Whyte, 1980).

This article aims to investigate the potential of public spaces between buildings as culturally adaptable public spaces, through a literature-based analysis that incorporates theoretical frameworks from Western, Southeast Asian, and Thai perspectives. The findings reveal that these spaces reflect culture in tangible ways, such as spatial configuration, materiality, and symbolic elements, as well as in intangible forms, including cultural meanings, shared values, and collective memory. To be adaptable, such spaces must allow for unprescribed uses, be responsive to changing needs, and emerge from the knowledge and practices of local users rather than top-down design imposition. Key contributing elements include semi-public characteristics, flexible or undefined boundaries, movable materials and furnishings, user-generated spatial modifications, and shared cultural memory and meaning. Together, these elements help activate public spaces between buildings, making them culturally expressive and capable of responding meaningfully to evolving urban life and societal shifts.

Keywords

Public Spaces, Cultural, Adaptable

การทบทวนวรรณกรรมผลกระทบของสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างและพื้นที่ละแวกบ้านใน การกำหนดการเดินทางเพื่อการสัญจร

Impact of the Built Environment and the Neighborhood in Determining Walking for Transportation: Literature Review

ณัฐนันท์ อุบลทิพย์, สิกิต ดวือนอนโต อริพวิโดโด และ นัฐศิพร แสงเยื่อน

ภาควิชาภูมิสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการสังเคราะห์ความรู้ของผลกระทบของสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการเดินทางเพื่อการสัญจรในปัจจุบัน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างในพื้นที่ละแวกบ้านที่มีอิทธิพลต่อการเดินทางเพื่อการสัญจร ผ่านการทบทวนวรรณกรรมอย่างครอบคลุมจากฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์หลายแหล่ง ได้แก่ ScienceDirect, Elsevier, International Journal of Environmental Research and Public Health และอื่น ๆ โดยศึกษางานวิจัยที่หลากหลายซึ่งตรวจสอบปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อการเดินทางเพื่อการสัญจร โดยวิเคราะห์จากการระบุคุณลักษณะของสภาพแวดล้อมทางกายภาพเป็นประเภทต่าง ๆ ที่มีสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการเดินทางในพื้นที่ละแวกบ้านของชุมชนโดยทั่วไป ได้แก่ ความสามารถในการเดินทางของพื้นที่ละแวกบ้าน ความหนาแน่นของที่อยู่อาศัยที่เหมาะสม การเชื่อมต่อของถนน ลักษณะการใช้ที่ดินแบบผสมผสาน ความใกล้ของจุดหมายปลายทาง โครงสร้างพื้นฐานทางเท้าที่บำรุงรักษาอย่างดี การมีพื้นที่สีเขียวและองค์ประกอบภูมิทัศน์ที่สวยงาม แสงไฟถนนที่เพียงพอ และความรู้สึกลดภัยจากทั้งอาชญากรรมและการจราจร ในทางตรงกันข้าม ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการเดินทาง ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐานและทางเดินเท้าที่เสื่อมสภาพ สภาพแวดล้อมที่ไม่น่าสนใจ แสงไฟและการบำรุงรักษาที่ไม่เพียงพอ รวมถึงปัจจัยภายนอก ได้แก่ การจราจรที่ติดขัด และสิ่งรบกวน เช่น ขยะมูลพิษ และการทำลายทรัพย์สิน โดยวัตถุประสงค์ในการทบทวนวรรณกรรมนี้คือการศึกษา รวบรวมและสังเคราะห์ในเรื่องของการศึกษาในเรื่องการเดินทางเพื่อการสัญจรในเรื่องของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา วิธีการและปัจจัยต่างๆที่ใช้ในการศึกษา โดยผลการศึกษาเหล่านี้เน้นย้ำถึงความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนระหว่างองค์ประกอบทางกายภาพสิ่งแวดล้อมและพฤติกรรมการเดินทาง ซึ่งชี้ให้เห็นว่าการปรับปรุงที่เฉพาะเจาะจงในการออกแบบภูมิทัศน์และสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ละแวกบ้าน สามารถส่งเสริมการเดินทางเพื่อการสัญจรที่กระฉับกระเฉงได้อย่างมีนัยสำคัญ การทบทวนนี้ให้ข้อมูลเชิงลึกที่มีคุณค่าที่เป็นแนวทางในการจัดการหรือข้อเสนอแนะในการศึกษาและพัฒนาพื้นที่สำหรับผู้กำหนดนโยบาย นักวางผังเมือง และผู้สนับสนุนด้านสาธารณสุขที่ต้องการสร้างพื้นที่ละแวกบ้านที่สนับสนุนการเดินทางเพื่อการสัญจร ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมทางกายมากขึ้นและเป็นชุมชนที่ยั่งยืน

คำสำคัญ

สิ่งแวดล้อมสรรค์สร้าง, พื้นที่ละแวกบ้าน, กิจกรรมทางกาย, การเดินเพื่อการสัญจร, ความสามารถในการเดิน

Abstract

This study synthesizes current knowledge on the impact of the environment on walking for mobility, aiming to provide data to analyze the relationship between the built environment in the neighborhood and its influence on walking for mobility through a comprehensive literature review from multiple electronic databases, such as ScienceDirect, Elsevier, International Journal of Environmental Research and Public Health and others. We examined a diverse range of studies investigating the environmental determinants of transport-related walking. Our analysis identified several built environment attributes positively associated with walking behavior in neighborhood area: neighborhood walkability, appropriate residential density, street connectivity, mixed land use, proximity to destinations, well-maintained pedestrian infrastructure, presence of greenery and aesthetic landscape elements, adequate street lighting, and perceived safety from both crime and traffic. Conversely, deterrents to walking include poor infrastructure, deteriorated walkways, physical barriers, unattractive surroundings, insufficient lighting and maintenance. Including external factors: traffic congestion, and environmental nuisances such as litter, pollution and vandalism. The objective of this literature review is to study, collect, and synthesize studies on walking for transportation in terms of the tools, methods, and factors used in the studies. These findings highlight the complex relationship between environmental design elements and walking behaviors, suggesting that targeted improvements in landscape design and neighborhood amenities can significantly encourage active transportation. This review provides valuable insights which serves as a guideline for management or offers recommendations for studying and developing the area for policymakers, urban planners, and public health advocates seeking to create neighborhoods that better support walking for transportation, ultimately promoting more physically active and sustainable communities.

Keywords

Built environment, Neighborhood, Physical activity, Walking for transport, Walkability

---

การศึกษาลักษณะการใช้งานและกลุ่มผู้ใช้สวนขนาดเล็กของกรุงเทพมหานคร: การศึกษาโดยใช้ SOPARC

An Investigation of Usage Patterns and User Groups in Bangkok's Pocket Parks: A SOPARC-Based Study

นิติ ธรรมจิตต์, สิกิต ดวือนอนโต อริพวิโดโด และ นัฐศิพร แสงเย็น

ภาควิชาภูมิสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ได้ตรวจสอบลักษณะใช้งานและกลุ่มผู้เข้าใช้สวนขนาดเล็กสามแห่งในกรุงเทพมหานคร—สวนเฉลิมหล้า สวนวังทอง 2 และสวนเฉลิมพระเกียรติ 84 พรรษา มหาราชฯ โดยใช้ระบบการสังเกตการณ์การเล่นและนันทนาการในชุมชน (SOPARC) ทำการนับจำนวนผู้ใช้งานสวนที่พบทั้งในวันธรรมดาและวันหยุดสุดสัปดาห์ ในช่วงเช้าและช่วงเย็น รวม 8 ช่วงเวลา ช่วงเวลาละ 15 นาที พร้อมบันทึก เพศ อายุ และการประกอบกิจกรรมทางกาย โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยแบบปัวซอง เนื่องจากเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลแบบจำนวนนับ เพื่อหาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการเข้าใช้สวน ผลการศึกษาพบความแตกต่างที่สำคัญในการใช้สวนตามช่วงเวลา โดยมีการใช้งานสวนในวันหยุดสุดสัปดาห์สูงกว่าวันธรรมดา และช่วงเย็นมากกว่าช่วงเช้าอย่างมีนัยสำคัญ โดยผู้ชายใช้สวนมากกว่าผู้หญิง โดยส่วนใหญ่เป็นผู้ใหญ่และผู้สูงอายุและผู้สูงอายุ และวัยรุ่นที่เป็นผู้ใช้สวน อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่า ผู้ใช้ที่เป็นวัยเด็กมีจำนวนน้อย แต่มีระดับกิจกรรมทางกายระดับปานกลางถึงระดับสูงที่มากกว่าวัยอื่น ผลการศึกษานี้เน้นย้ำถึงบทบาทสำคัญของสวนขนาดเล็กในการส่งเสริมกิจกรรมทางกายในกลุ่มประชากรที่หลากหลายในพื้นที่เมืองกรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะในช่วงเย็นและวันหยุดสุดสัปดาห์ การศึกษานี้ชี้ให้เห็นถึงการปรับแนวทางการออกแบบโปรแกรมให้เหมาะกับกลุ่มผู้ใช้ที่แตกต่างกัน โดยให้ความสำคัญในกลุ่มตัวอย่างที่พบจำนวนน้อย เช่น ผู้หญิงและผู้สูงอายุ การนำสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมกับวัย และการจัดโปรแกรมที่ครอบคลุมความหลากหลาย อาจเพิ่มการใช้ประโยชน์จากสวนขนาดเล็กในเมืองที่มีคุณค่าและเกิดผลลัพธ์ด้านสุขภาพที่ดีของประชาชนในกรุงเทพมหานคร

คำสำคัญ

สวนขนาดเล็ก, กิจกรรมทางกาย, พื้นที่สีเขียวในเขตเมือง, ระบบการสังเกตการณ์การเล่นและนันทนาการในชุมชน, กรุงเทพมหานคร

Abstract

This study examined the usage patterns and visitor characteristics of three pocket parks in Bangkok—Chalerm La Park, Wang Thong 2 Park, and Chalerm Phrakiat 84th Anniversary Maha Raja Park. Using the System for Observing Play and Recreation in Communities (SOPARC) methodology, systematic observations were conducted across weekdays and weekends during morning and evening periods. Each site was observed during eight 15-minute sessions, in which data on users' gender, age group, and physical activity were systematically recorded. Poisson regression analysis was employed to determine the factors influencing park visitation patterns, as the data involved count-based observations. Results revealed significant temporal variations in park usage, with weekend visitation rates exceeding weekday rates, and evening periods attracting substantially more users than in the mornings. Gender disparities were evident, with males utilizing the parks more frequently than females. Age-related patterns showed that adults and teenagers constituted the majority of users. Notably, despite their lower representation, children demonstrated higher engagement in moderate-to-vigorous physical activities compared to other age groups. These findings underscore the vital role of pocket parks in promoting physical activity across diverse demographic groups in Bangkok's dense urban landscape, particularly during evening hours and weekends. The study highlights opportunities for evidence-based design interventions and programming strategies tailored to different user groups, with special consideration for underrepresented populations such as females and older adults. Implementation of targeted amenities, age-appropriate facilities, and inclusive programming could enhance the utilization of these valuable urban green spaces and their contribution to public health outcomes in Bangkok.

Keywords

Pocket Park, Physical Activity, Urban Green Space, SOPARC, Bangkok

การร่วมสร้างสรรค์พื้นที่สุขภาวะสีเขียวขนาดเล็กโดยชุมชนในกรุงเทพมหานคร

Co-creating small and healthy green spaces by the community in Bangkok

ประภัสรา นาคะ พันธุ์อำไพ¹ และ สุปรียา หวังพัชรพล²

¹คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

²ภาควิชาสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทคัดย่อ

จากโครงการพัฒนาโลกในการขับเคลื่อนพื้นที่สุขภาวะสีเขียวขนาดเล็กที่ยั่งยืน สู่มืองสุขภาวะโดย We!Park เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในพื้นที่ ในการร่วมสร้างสรรค์พื้นที่สุขภาวะสีเขียวในเมือง พบว่าชุมชนส่วนใหญ่ขาดประสบการณ์ในการพัฒนาพื้นที่สุขภาวะสีเขียวด้วยตนเอง และมีข้อจำกัดในการเข้าถึงแหล่งทุนสนับสนุน จึงเกิดกระบวนการอบรมเชิงปฏิบัติการ “การสร้างชุมชนสุขภาวะผ่านการพัฒนาพื้นที่สุขภาวะสีเขียว” เพื่อมุ่งเน้นให้ชุมชนมีความเข้าใจ และตระหนักรู้ในการร่วมมือกันสร้างชุมชนสุขภาวะผ่านการพัฒนาพื้นที่สีเขียว โดยชุมชนเป็นผู้เริ่มสำรวจความต้องการพื้นที่ และนำเสนอการดำเนินการด้วยตนเอง จากข้อเสนอโครงการของชุมชนส่วนใหญ่ที่เข้าร่วมจำนวนกว่า 30 ชุมชน พบว่ามีความต้องการพื้นที่สุขภาวะสีเขียวเพื่อสนับสนุนการใช้ชีวิตในเมือง ที่สามารถแบ่งตามการใช้งานได้ 3 รูปแบบ คือ 1) พื้นที่ปลูกพืชผักสวนครัว 2) พื้นที่รองรับการทำกิจกรรมกลุ่ม 3) พื้นที่สำหรับออกกำลังกายสำหรับคนในชุมชน ซึ่งความต้องการพื้นที่ของชุมชนนั้น ไม่ได้จำเป็นต้องเป็นพื้นที่ขนาดใหญ่ แต่ต้องสะดวกต่อการเข้าถึงโดยชุมชน และพร้อมที่จะบริหารจัดการ ดูแลพื้นที่ด้วยตัวเอง ทั้งนี้ ผลจากการดำเนินงานมีการคัดเลือกให้ทุนสนับสนุนชุมชนในการพัฒนาพื้นที่จริง 4 โครงการ ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้าถึงแหล่งทุนที่สนับสนุนการริเริ่มพัฒนา พื้นที่สุขภาวะสีเขียวด้วยตนเอง ตามบริบทและข้อจำกัดของพื้นที่ และตอบโจทย์ความต้องการของชุมชน รวมถึงชุมชนสามารถบริหารจัดการด้วยงบประมาณที่ยืดหยุ่น

คำสำคัญ

การร่วมสร้างสรรค์, พื้นที่สุขภาวะ, พื้นที่สีเขียวขนาดเล็ก, ชุมชน

Abstract

We!Park's project aimed to develop sustainable, small, healthy, green spaces in a city to encourage community participation in co-creating green spaces. However, communities lacked experience to self-develop green spaces and had limited access to financial resources. To address this, We!Park initiated a workshop titled "Building Healthy Communities through the Development of Healthy Green Spaces." The workshop focused on assisting communities to understand and recognize the importance of co-creating healthy communities through green space development. Communities identified their needs for green spaces and presented their proposals. Community project proposals from the 30 communities that participated in the workshop pointed out their need for green spaces, which could be divided into three categories: 1) community gardens, 2) common activity areas, and 3) group-exercise areas. These areas didn't necessarily need to be large, but they had to be easily accessible, self-managed and maintained by the community. Based on the workshop outcomes, four projects were selected to receive small grants and further develop their actual green spaces. This initiative provided opportunities for communities to access funding resources for their own green space development. The green spaces were designed to fit the specific context and limitations of each area and effectively meet the community's needs. Moreover, the community had the flexibility to self-manage these areas with a more budget-friendly approach.

Keywords

Co-creation, Healthy green spaces, Small green space, Community

การวิเคราะห์พื้นที่สวนสัตว์เชียงใหม่ในมิติการเป็นพื้นที่เรียนรู้ของชนทั้งมวล

Spatial Analysis of Chiangmai Zoo as a Learning Space for all people

ณัฐพล เรืองวิทยานุสรณ์¹, ยุทธภูมิ เผ่าจินดา¹,
กรรณิการ์ จันทรังษี² และ สุลักษณา แก้วประภักดิ์²

¹คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยแม่โจ้

²สวนสัตว์เชียงใหม่

บทคัดย่อ

สวนสัตว์เชียงใหม่เป็นแหล่งเรียนรู้ทั้งทางสัตววิทยา นิเวศวิทยา และพื้นที่นันทนาการที่สำคัญของประชาชนในเมืองเชียงใหม่ แต่จากพฤติกรรมและความต้องการใช้พื้นที่ของผู้เข้าชมที่เปลี่ยนไป ประกอบกับความท้าทายในการพัฒนาสวนสัตว์ให้เป็นหนึ่งในพื้นที่เรียนรู้ของเมือง ตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนข้อที่ 4 การศึกษาที่มีคุณภาพที่ครอบคลุมและเท่าเทียม งานศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของสภาพพื้นที่และการใช้งานเพื่อกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ จากการสำรวจกายภาพพื้นที่ พร้อมกับการสำรวจความคิดเห็นในการใช้งานพื้นที่ ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมผ่านการประชุมกลุ่มย่อย และเวทีแสดงความคิดเห็นจาก 3 กลุ่มอาสาสมัคร ได้แก่ เจ้าหน้าที่สวนสัตว์ ผู้ประกอบการ และกลุ่มผู้ใช้ที่มีข้อจำกัดทางร่างกาย ภายใต้กรอบแนวคิด 3 ส่วน คือ แนวคิดการจัดการพื้นที่เพื่อการเรียนรู้ของชุมชนเมือง, แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการมีส่วนร่วม, และแนวคิดการจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อคนทั้งมวล ผลการศึกษาพบว่า สวนสัตว์เชียงใหม่มีศักยภาพในเชิงตำแหน่งที่ตั้งเหมาะสมที่จะใช้เป็นฐานการเรียนรู้เชิงนิเวศวิทยาและสัตววิทยา เนื่องจากเป็นพื้นที่ติดต่อกับเขตกับอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย แต่พบข้อจำกัดด้านสภาพภูมิประเทศของพื้นที่เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่มีความลาดชันสูง มีพื้นที่ราบจำกัด ส่งผลต่อการบริหารพื้นที่จัดแสดง มุมมองการมองเห็นของผู้ใช้บริการ การจัดการสัญจร เส้นทางเรียนรู้ ลำดับกิจกรรมการเรียนรู้ และวงรอบการจัดแสดง ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ต้องเร่งพัฒนา และพบว่าแนวคิดการจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อคนทั้งมวลยังขาดการขับเคลื่อนในภาคการปฏิบัติ งานวิจัยนี้จึงเป็นส่วนหนึ่งในการหาความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับการปฏิบัติจริง เพื่อให้มีการจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อคนทั้งมวล และส่งเสริมการพัฒนาทางการศึกษา อันเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาเมืองแห่งการเรียนรู้

คำสำคัญ

พื้นที่สวนสัตว์, การมีส่วนร่วม, พื้นที่เรียนรู้ในเมือง, การออกแบบเพื่อคนทั้งมวล

Abstract

Chiang Mai Zoo is an important site for zoological, ecological, and recreational learning for the Chiang Mai community. However, changing visitor behavior and the challenge of transforming the zoo into a universal urban learning space, in line with Sustainable Development Goal 4 for quality education, present key obstacles. This study aims to analyze the relationship between the zoo's physical environment and its use for learning, employing qualitative methods. Data were collected through site surveys and participatory activities with three groups: zoo staff, business operators, and users with physical disabilities. The research framework focuses on urban learning space management, participatory process, and universal design. Results show that the zoo's location adjacent to Doi Suthep-Pui National Park offers strong potential for ecological and zoological education. However, steep slopes and limited flat areas restrict exhibition management, accessibility, learning routes, and activity planning. Universal design practices are not yet fully implemented. This study highlights the need to connect educational planning with practical action to make Chiang Mai Zoo a learning space for all.

Keywords

Zoo Space, Participation, Urban Learning Space, Universal Design

NCA 2025

